

לרבות הכנסה שלא כתיב ביד.

הם, וטמאים הם **לכם**, ודרשינן: "לכם" —
לכל שבצרכיכם. לרבות את הידות של
 הכלים לענין טומאה. (10) (11)

אבל יד להכניס, ושומר לצרף — לא!

וכיון שיש לנו שני ריבויים לידות, האחד,
 בטומאת אוכלים, והשני, בטומאת כלים,

ומתצינן: "יד" **יתירא כתיב**. דכתיב נמי גבי
 טומאת כלים "תנור וריבויים יותין טמאים

מהא דגם יד הכלי טעון טבילה במקוה, כמבואר
 בסוף מסכת מקואות, ואם היד רק מעבירה את
 הטומאה ואינה טמאה בעצמה, מדוע היא צריכה
 טבילה?!

אך הקשה, אם הגדר ביד הכלים וביד
 האוכלים שונה, היאך הקשתה הגמרא שנלמד
 אחד מהשני, הרי הגדר בהם שונה? ותירץ,
 שלפי הס"ד בגמרא שיד מהני רק להוציא ולא
 להכניס, לפי זה ודאי גם ביד הכלים הגדר הוא
 שהיד רק מעבירה את הטומאה, שאם היד
 נחשבת חלק מהכלי אין מקום לחלק בין להכניס
 לבין להוציא, ולכן אפשר ללמוד אחד מהשני.
 אך לפי המסקנא שיד מועיל אף להכניס, השתא
 מסתבר לומר שהגדר בהם שונה, וכמו שביארנו.
 אך בחידושי הגר"ח על הש"ס [אות שצג]
 נקט שידות הכלים אינם נחשבים כגוף הכלי,
 אלא שהתחדש בהם דין ידות, והוי כידות
 האוכלים, ולפי זה לדעת רש"י יד הכלי רק
 מעבירה את הטומאה לכלי, ואם כן צריך ביאור
 מדוע יד הכלי טעון טבילה? וראה בקהלות
 יעקב [י' חלקים חלק ג' סימן ב] וביהגה
 האריה [סוף מסכת פרה] בענין ידות הכלים מה
 שתירצו על זה.

נטמא כבר, והיד היא משמשת "יד לטומאה",
 התחדש בתורה שהיד יכולה להוציא את
 הטומאה. אך קודם שנטמא האוכל, הרי זה יד
 לדבר טהור, ובוזה לא מהני דין יד להכניס את
 הטומאה. אך התחדש ביד להכניס, כיון שאחרי
 שהיד תעביר את הטומאה היא תהיה יד
 לטומאה, לכן כבר עכשיו היא יכולה להכניס את
 הטומאה, וזהו חידוש גדול יותר מיד להוציא.

10. פסוק זה נאמר בכלי חרס, והקשו התוספות,
 מנין לנו דין ידות בשאר הכלים, ומדין יד בכלי
 חרס ובאוכלים ובנבלה אי אפשר ללמוד, שהרי
 לכל אלו אין טהרה במקוה, מה שאין כן שאר
 הכלים המקבלים טומאה שיש להם טהרה
 במקוה, ומנין שגם בהם יש דין יד? ותירצו,
 דמריבין בתורת כהנים מהפסוק "והנוגע בהם"
 לרבות את הידות, וריבוי זה קאי בשאר הכלים,
 כיון שדין יד בכלי חרס כבר ילפינן מ"לכם".
 וראה בחידושי רבינו מאיר שמחה שתירץ על
 קושייתם, שמה שאין להם טהרה במקוה אין זה
 סיבה לומר שקל יותר להכניס להם טומאה,
 שהרי אדרבה, דבר שאין לו טהרה במקוה אינו
 נעשה אב הטומאה, עיי"ש.

כתב בחזון יחזקאל, שלגבי ידות הכלים
 לכולי עלמא היד היא חלק מתשמיש הכלי, והיא
 עצמה מקבלת טומאה, ואין זה כידות האוכלים
 שנחלקו בזה רש"י והרמב"ם, וכמו שכתבנו
 לעיל, לפי שבאוכלין יש תנאי שיהא ראוי
 לאכילה, והיד אינה ראויה לאכילה. אך בכלי,
 לאחר שנתחדש שהיד היא בכלל תשמיש הכלי,
 שוב היא מקבלת טומאה כשאר הכלי. והוכיח

11. הקשו הראשונים, איך יתכן לומר שכאשר
 נגע השרץ ביד של כלי חרס, שהכלי יהיה טמא,
 הרי כלי חרס אינו מקבל טומאה אלא מתוכו,
 ואם נגע השרץ בגב הכלי אינו מקבל טומאה עד
 שיגע השרץ בתוך הכלי או באוירו, וכי יד הכלי
 עדיף מגבו? ונחלקו הראשונים כיצד לתרץ
 קושיא זו: